

The Jewish Value of Resisting Tyranny

Prepared by Rabbi Aaron Potek

1) Exodus 1:8-10

וַיָּקָם מֶלֶךְ-חָדָשׁ עַל-מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא-יָדַע אֶת-יֹסֵף: וַיֹּאמֶר אֶל-עַמּוֹ הַזֶּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: הֲבֵיאָה גַּת-חַפְמָה לָּו פְּוִי-רָבָה וְהִלְיָה כִּי-תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם-הוּא עַל-שָׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם-בָּנוּ וְעָלָה מִן-הָאָרֶץ:

A new king arose over Egypt who did not know Joseph. And he said to his people, “Look, the Israelite people are much too numerous for us. Let us deal shrewdly with them, so that they may not increase; otherwise in the event of war they may join our enemies in fighting against us and rise from the ground.”

2) Exodus 3:9-10

וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם-רָאִיתִי אֶת-הַלֹּחֶץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: וְעַתָּה לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֶל-פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת-עַמִּי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם:

Now the cry of the Israelites has reached Me; moreover, I have seen how the Egyptians oppress them. Come, therefore, I will send you to Pharaoh, and you shall free My people, the Israelites, from Egypt.

3) Rashi on Exodus 7:15

הנה יצא המימה. לנקביו; שהיה עושה עצמו אלוה ואומר שאינו צריך לנקביו, ומשכים ויוצא לנילוס ועושה שם צרכיו

“as [Pharaoh] is coming out of the water” – to relieve himself. For he claimed to be a god and asserted that he did not need to relieve himself; and he would rise up early and go to the Nile and there relieved himself.

4) Esther 1:10-12

ביום השביעי כטוב לבית המלך בינו אמר ל... שבעת הסריסים המשרתים את פני המלך אחשוורוש: להביא את ושתיה המלכה לפני המלך בבקת מלכות להראות העמים והשרים את יפלה כייטובת מראה היא: ותמאן המלכה ושתיה לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים ויקצר המלך מאד ותמתו בערה בו:

On the seventh day, when the king was merry with wine, he ordered... the seven eunuchs in attendance on King Ahasuerus, to bring Queen Vashti before the king wearing a royal diadem, to display her beauty to the peoples and the officials; for she was a beautiful woman. But Queen Vashti refused to come at the king’s command conveyed by the eunuchs. The king was greatly incensed, and his fury burned within him.

5) Esther 3:2-6

וכל-עבדי המלך אשר בשער המלך כרעים ומשתתפים להמן כייכן צוה-לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה: ויאמרו עבדי המלך אשר בשער המלך למרדכי מדוע אתה עובר את מצות המלך: ויהי באמרם [כאמרם] אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי כיהגיד להם אשר הוא יהודי: וירא המן כייאין מרדכי כרע ומשתחוה לו וימלא המן חמה: ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כיהגידו לו את-עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את-כל-היהודים אשר בכל-מלכות אחשוורוש עם מרדכי:

All the royal officials at the king's gate bowed and paid honor to Haman, for the king had commanded this concerning him. But Mordecai would not kneel down or pay him honor. Then the royal officials at the king's gate asked Mordechai, "Why do you disobey the king's command?" Day after day they spoke to him but he refused to comply. Therefore they told Haman about it to see whether Mordecai's behavior would be tolerated, for he had told them he was a Jew. When Haman saw that Mordecai would not kneel down or pay him honor, he was enraged. Yet having learned who Mordecai's people were, he scorned the idea of killing only Mordecai. Instead Haman looked for a way to destroy all Mordecai's people, the Jews, throughout the whole kingdom of Ahasuerus.

6) Isaiah 58:5-7

הַכִּזָּה יְהִיָּה צוֹם אֲבַחְרֶהוּ יוֹם עֲנוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ הַלֹּכֶף כְּאֶגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשָׁק וְאֶפֶר יִצְעֵה הַלְזָה תִּקְרָא-צוֹם וַיּוֹם רָצוֹן לַיהוָה:
הַלּוֹא זֶה צוֹם אֲבַחְרֶהוּ פִתְחֵי חֲרָצְבוֹת רִשְׁעֵה הִתֵּר אֲגָדוֹת מוֹטֵה וְשִׁלַּח רְצוּצִים חֲפְזִים וְכָל-מוֹטֵה תִּנְתַּקוּ: הַלּוֹא פָּרִס
לְרַעַב לַחֲמֶךָ וְעַנְיִים מְרוֹדִים תָּבִיא בֵּית כִּי-תִרְאֶה עָרֹם וְכִסְיֹתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם:

Is such the fast I desire - a day for people to starve their bodies? Is it bowing the head like a bulrush and lying in sackcloth and ashes? Do you call that a fast, a day when the Lord is favorable? No, this is the fast I desire: To unlock the shackles of wickedness, and untie the cords of the yoke to let the oppressed go free; to break off every yoke. It is to share the bread with the hungry, and to take the wretched poor into your home; when you see the naked, to clothe them, and not to ignore your own flesh and blood.

7) I Samuel 8:11-19

וַיֹּאמֶר זֶה יְהִיָּה מִשְׁפֹּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֶךְ עֲלֵיכֶם אֶת-בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשָׂם לוֹ בְּמִרְכָּבָתוֹ וּבְפָרָשָׁיו וְרָצוּ לִפְנֵי מִרְכָּבָתוֹ:
וְלִשְׂוֹם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלַקֶּצֶר קִצְרוֹ וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי-מִלְחָמָתוֹ וְכָלִי רִכְבּוֹ: וְאֶת-בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח
לְרִקְחוֹת וְלִטְבָּחוֹת וְלֵאֲפוֹת: וְאֶת-שְׂדוֹתֵיכֶם וְאֶת-כַּרְמֵיכֶם וְזִיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקַּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו: וְזָרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעֲשֶׂה
וְנָתַן לְסָרִיסָיו וְלַעֲבָדָיו: וְאֶת-עַבְדֵיכֶם וְאֶת-שִׁפְחוֹתֵיכֶם וְאֶת-בְּחֹרֵיכֶם הַטּוֹבִים וְאֶת-חֲמוֹרֵיכֶם יִקַּח וַעֲשֶׂה לְמִלְאכָתוֹ:
צֹאנֵיכֶם יַעֲשֶׂה וְאֶתֶם תִּהְיוּ לוֹ לַעֲבָדִים: וְזַעֲקֶתֶם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מֶלְכְּכֶם אֲשֶׁר בָּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא-יַעֲנֶה יְקוּק אֶתְכֶם
בַּיּוֹם הַהוּא:

This is what the king who will reign over you will do: He will take your sons and make them serve with his chariots and horses, and they will run in front of his chariots . . . He will take your daughters to be perfumers and cooks and bakers. He will take the best of your fields and vineyards and olive groves and give them to his attendants. He will take a tenth of your grain and of your vintage and give it to his officials and attendants . . . and you yourselves will become his slaves. When that day comes, you will cry out for relief from the king you have chosen, and the Lord will not answer you in that day."

8) Babylonian Talmud, Tractate Berachot 27b

תנו רבנן מעשה בתלמיד אחד שבא לפני רבי יהושע אמר לו תפלת ערבית רשות או חובה אמר ליה רשות בא לפני רבן גמליאל אמר לו תפלת ערבית רשות או חובה אמר לו חובה אמר לו והלא רבי יהושע אמר לי רשות אמר לו המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש כשנכנסו בעלי תריסין עמד השואל ושאל תפלת ערבית רשות או חובה אמר לו רבן גמליאל חובה אמר להם רבן גמליאל לחכמים כלום יש אדם שחולק בדבר זה אמר ליה רבי יהושע לאו אמר לו והלא משמך אמרו לי רשות אמר ליה יהושע עמוד על רגליך ויעידו בך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר אלמלא אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת

ועכשיו שאני חי והוא חי היאך יכול החי להכחיש את החי היה רבן גמליאל יושב ודורש ורבי יהושע עומד על רגליו עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן עמוד ועמד אמרי עד כמה נצעריה וניזיל בראש השנה אשתקד צעריה בבכורות במעשה דרבי צדוק צעריה הכא נמי צעריה תא ונעבריה

The Sages taught: There was an incident involving a student, who came before Rabbi Yehoshua. The student said to him: Is the evening prayer optional or obligatory? Rabbi Yehoshua said to him: Optional. The same student came before Rabban Gamliel and said to him: Is the evening prayer optional or obligatory? Rabban Gamliel said to him: Obligatory. The student said to Rabban Gamliel: But didn't Rabbi Yehoshua tell me optional? Rabban Gamliel said to the student: Wait until the "masters of the shields" enter the study hall. When the masters of the shields entered, the questioner stood and asked: Is the evening prayer optional or obligatory? Rabban Gamliel said to him: Obligatory. Rabban Gamliel said to the Sages: Is there any person who disputes this matter? Rabbi Yehoshua said to him: No. Rabban Gamliel said to Rabbi Yehoshua: But was it not in your name that they told me that the evening prayer is optional? Rabban Gamliel said to Rabbi Yehoshua: Yehoshua, stand on your feet and they will testify against you. Rabbi Yehoshua stood on his feet and said: If I were alive and the student were dead, the living can contradict the dead, and I could deny issuing that ruling. Now that I am alive and he is alive, how can the living contradict the living? I have no choice but to admit that I said it. In the meantime, Rabban Gamliel was sitting and lecturing, and Rabbi Yehoshua all the while was standing on his feet. All of the people were murmuring and said to Hutzpit the disseminator: Stop. And he stopped. They said: How long will Rabban Gamliel continue afflicting him? Last year on Rosh HaShana, he afflicted him; Regarding the firstborn, in the incident involving the question of Rabbi Tzadok, he afflicted him. Here too, he is afflicting him. Let us remove him from his position as Nasi.

9) Genesis 18:23-25

ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע: אולי גש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה: חללה לה מעשת א פדבר הזה להמית צדיק עם רשע והנה כצדיק כרשע חללה לה השפט כליהארץ לא יעשה משפט:

Abraham came forward and said, "Will You sweep away the innocent along with the guilty? What if there should be fifty innocent within the city; will You then wipe out the place and not forgive it for the sake of the innocent fifty who are in it? Far be it from You to do such a thing, to bring death upon the innocent as well as the guilty, so that innocent and guilty fare alike. Far be it from You! Shall not the Judge of all the earth deal justly?"

10) Babylonian Talmud, Tractate Pesachim 119a

בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם בשר ודם מנצחין אותו ועצב אבל הקדוש ברוך הוא נוצחין אותו ושמח שנאמר ויאמר להשמדם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו

Come and see how the characteristics of the Holy One, Blessed be He, are unlike the characteristics of flesh and blood: When a flesh and blood person is conquered, he is sad; however, when the Holy One, Blessed be He, is conquered, He rejoices, as it is stated: "Therefore He said that He would destroy them, had not Moses His chosen stood before Him in the breach" (Psalms 106:23).

11) Rabbi Israel Salantar

When I was a young man, I wanted to change the world. But I found it was difficult to change the world, so I tried to change my country. When I found I couldn't change my country, I began to focus on my town. However, I discovered that I couldn't change the town, and so as I grew older, I tried to change my family. Now, as an old man, I realize the only thing I can change is myself. I've come to recognize that if long ago I had started with myself, then I could have made an impact on my family. And, my family and I could have made an impact on our town. And that, in turn, could have changed the country and we could all indeed have changed the world.